

ÖNELLENŐRZŐ KÉRDÉSSOR I.

(Egyes kiemelt bűncselekmények a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. tv. alábbi fejezeteiből: XV. fejezet - Az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények; XVII. fejezet - Az egészséget veszélyeztető bűncselekmények; XVIII. fejezet - Az emberi szabadság elleni bűncselekmények)

Büntetőjog II.

Igazságügyi igazgatási alapszak

1. Mi a magyar büntetőjog-tudomány álláspontja az emberi élet kezdő és végső időpontjával kapcsolatban?

Csemáné Váradi Erika – Gilányi Eszter – Görgényi Ilona – Gula József – Jacsó Judit – Lévay Miklós – Sántha Ferenc: Magyar büntetőjog. Különös részi ismeretek. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2014. (a továbbiakban: Jegyzet) 12. o.

Kezdő időpont: amikor az anya testétől történő elszakadási folyamat megindul, vagyis a szülés kezdetét jelentő tolófájdalmak megindulásának időpontja

Végső időpont: a halál beállta, mégpedig nem a klinikai halál, hanem a biológiai halál időpontja, vagyis az az időpont, amikor a szívműködés, a keringés és a légzés megszűnéséhez csatlakozik a központi idegrendszer működésének teljes megszűnése (irreverzibilis agyhalál)

2. Hogyan határozható el az emberölés kísérlete az életveszélyt okozó testi sértéstől, illetőleg a szándékos emberölés a halált okozó testi sértéstől?

Konzultáció

„Minthogy az említett bűncselekmények mindegyike szándékos elkövetési magatartással valósul meg, elhatárolásuk az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján történhet.

Az emberölés, illetőleg ennek kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Ezzel szemben az életveszélyt okozó testi sértés, valamint a halált okozó testi sértés esetében az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul. Az életveszélyt okozó testi sértésnél a szándék kiterjedhet az eredményre, de lehetséges e vonatkozásban a gondatlanság is, a halált okozó testi sértés esetén viszont az eredmény tekintetében csak gondatlanság állhat fenn. Ez utóbbi bűncselekmény kapcsán az elkövető tudatában – a tőle elvárható figyelem, körületekintés elmulasztása miatt - fel sem merül a halálos eredmény bekövetkezésének a lehetősége, vagy ha igen, azt nem kívánja, nem nyugszik bele abba, hanem könnyelműen bízik az elmaradásában.

Az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál, így annak megítélésénél, hogy az elkövető szándéka ölésre avagy testi sértésre, illetőleg egészségsértésre irányult-e: jelentős mértékben a külvilágban megnyilvánult és ennél fogva megismerhető tények elemzésének van jelentősége.”

(3/2013. sz. BJE határozat)

3. Milyen szempontok szerint csoportosíthatóak az emberölés minősített esetei?

Jegyzet 14. o.

4. Milyen feltételek fennállta esetén tekinthető az emberölés több ember sérelmére elkövetettnek?

Jegyzet 16. o.

5. Az emberölés milyen új alakzatát szabályozta a közelmúltban a Btk.?

Konzultáció

Btk. 160. § (5) bek. – Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki tizennegyedik életévét be nem töltött vagy akaratnyilvánításra képtelen személyt öngyilkosságra rábír, ha az öngyilkosságot elkövetik.

6. Kit tekintünk védekezésre képtelen személynek?

Jegyzet 16. o.

Btk. 459. § (1) bek. 29. védekezésre képtelennek kell tekintetni azt is, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére

7. Milyen viszonyban áll egymással az emberölés minősített esetei közül a „tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére” (160. § (2) bek. i) pont) és a „védekezésre képtelen személy sérelmére” elkövetett emberölés (160. § (2) bek. j) pont)?

Konzultáció

„A tizennegyedik életévét be nem töltött passzív alany önmagában az életkora folytán nem tekinthető védekezésre képtelen személynek. Ebből viszont az is következik, hogy az emberölés i) és j) pont szerinti (kétszeres) minősülése nem kizárt, erre akkor kerülhet sor, ha a cselekmény tizennegyedik életévét meg nem haladott életkorú személy sértettje helyzeténél vagy állapotától függetlenül ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére. A törvényhozó ugyanis a tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetést nem hozza közvetlen összefüggésbe a passzív alany védekezési képességével.”

(3/2013. sz. BJE határozat)

8. Melyek az erős felindulásban elkövetett emberölés speciális ismérvei?

Jegyzet 17. o.

9. Értelmezze az ún. pathológiás és fiziológiás affektus fogalmait az erős felindulásban elkövetett emberölés összefüggésében!

Jegyzet 17. o.

10. Mi a viszonya a jogos védelem jogintézményének az erős felindulásban elkövetett emberöléshez?

Jegyzet 17. o., konzultáció

„Amennyiben az elkövető a jogos védelmi helyzet megszűnését követően, de még a jogtalan támadás által kiváltott nagy fokú felindultságában hajtja végre az ölési cselekményét, magatartása erős felindulásban elkövetett emberölés büntetteként értékelhető.”

(3/2013. sz. BJE határozat)

11. Mely gyógytartam fajták tekinthetők a testi sértés tekintetében büntetőjogilag relevánsnak?

Jegyzet 19. o.

anatómiai, funkcionális, tényleges és vélelmezett (valószínű) gyógytartam

12. A testi sértés alakzatai közül melyek követhetők el vegyes bűnösséggel is?

Konzultáció, jegyzet 20. o.

	testi sértés	Min.kör.	bűnösség
aljas indokból v. célból	SZ	SZ	
védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személy sérelmére	SZ	SZ	
a bcs. elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére	SZ	SZ	
maradandó fogyatékoság okozása	SZ	SZ v. G	vegyes b. IS
súlyos egészségromlás okozása	SZ	SZ v. G	vegyes b. IS
különös kegyetlenséggel	SZ	SZ	
életveszély okozása	SZ	SZ v. G	vegyes b. IS
halál okozása	SZ	G	kizárólag vb.

13. Az életveszély fogalma.

Jegyzet 21. o.

Életveszély – a halál bekövetkezésének reális lehetősége (3/2013. sz. BJE határozat)

14. Melyek a halált okozó testi sértés megállapításának feltételei?

Jegyzet 21. o.

15. Milyen szabályok tekinthetők foglalkozási szabályoknak a büntetőjog szempontjából?

Jegyzet 23. o.

16. Határolja el egymástól a foglalkozás körében elkövetett gondatlan és szándékos veszélyeztetés bűncselekményeit!

Konzultáció

	<i>Elkövetési mag.</i>	<i>Eredmény</i>	<i>Min. esetek:</i>	
GONDATLAN VESZÉLYEZTETÉS	<i>Foglalkozási szabályszegés</i>	<i>Közvetlen veszély, testi sértés</i>	<i>Maradandó fogy., súlyos egészségromlás stb.</i>	<i>halál</i>
	<i>SZ v. G</i>	<i>G</i>	<i>G</i>	<i>G</i>
SZÁNDÉKOS VESZÉLYEZTETÉS	<i>Foglalkozási szabályszegés</i>	<i>Közvetlen veszély</i>	<i>Maradandó fogy. stb.</i>	<i>halál</i>
	<i>SZ (limitált veszélyeztetési SZ)</i>	<i>SZ</i>	<i>G</i>	<i>G</i>

17. Értelmezze a „tőle elvárható segítségnyújtás” fogalmát! Mit jelent ez esetben az elvárhatóság minimuma?

Jegyzet 25. o.

18. Határolja el a segítségnyújtás elmulasztásának bűncselekményét a cserbenhagyás vétségétől!

Konzultáció

	<i>Elkövetés helye</i>	<i>Alany</i>	<i>Passzív alany</i>
Cserbenhagyás	<i>baleset helyszíne</i>	<i>Balesettel érintett jármű vezetője</i>	<i>Nincs sérült</i>
Segítségnyújtás elmulasztása	<i>bárhon</i>	<i>bárki</i>	<i>Van sérült, vagy olyan személy, akinek élete, testi épsége közvetlen veszélyben van</i>

19. A kábítószerrel összefüggő bűncselekmények rendszere.

Konzultáció

1. Kábítószer-kereskedelem (176-177. §§)

a. terjesztői típusú magatartások (176. §)

b. súlyosabb megítélésű terjesztői típusú magatartások - 18. év alatti személyek védelmét szolgáló rendelkezések (177. §)

2. Kábítószer birtoklása (178-179. §§)

a. fogyasztói típusú magatartások (178. §)

b. súlyosabb megítélésű fogyasztói típusú magatartások - 18. év alatti személyek védelmét szolgáló rendelkezések (179§)

+ büntethetőséget megszüntető ok (180. § (1) bek.), enyhítő rendelkezések (180. § (3) bek)

20. A kábítószer fogalma.

Konzultáció

Btk. 459. § (1) bek. 18. pont:

a) az 1988. évi 17. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egységes Kábítószer Egyezmény módosításáról és kiegészítéséről szóló, Genfben, 1972. március 25-én kelt Jegyzőkönyvvel módosított és kiegészített, az 1965. évi 4. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a New Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott anyag,

b) az 1979. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a pszichotróp anyagokról szóló, Bécsben, az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott veszélyes pszichotróp anyag és

c) az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről szóló törvény mellékletében meghatározott pszichotróp anyag

21. A kábítószer mennyiségének jelentősége a bűncselekmény minősítése kapcsán, a csekély, a jelentős és a különösen jelentős mennyiségű kábítószer fogalma.

Jegyzet 27-28. o.

22. Büntethető-e a kábítószer fogyasztója?

Konzultáció, jegyzet 33. o.

Igen – a Btk. 178. § (6) bek.-ben van szabályozva a bcs. privilegizált alakzataként

23. Mit jelent a diverzió (elterelés) a kábítószer büntetőjogban?

Jegyzet 35. o.

24. Mit jelent az, hogy a személyi szabadság megsértése ún. „tartós bűncselekmény”?

Jegyzet 38. o.

25. Mely esetben van jelentősége a személyi szabadság megsértése kapcsán a passzív alany speciális tulajdonságainak?

Konzultáció, jegyzet 38. o.

A tv. a minősített esetek között rendelkezik a 18. életévét be nem töltött v. védekezésre képtelen személy sérelmére való elkövetésről.

26. Jellemezze a kényszerítés büntetvényének szerkezetét!

Konzultáció, jegyzet 39. o.

Szubszidiárius bűncselekmény – csak akkor állapítható meg, ha más bűncselekmény nem valósult meg.